

“Land is duurste productiefactor, en we weten er het minste van af”

Het zo goed mogelijk afstemmen van de bemesting op de grasopbrengst is één van de manieren om mineralen op het melkveebedrijf beter te benutten. “Toch zijn er veel melkveehouders die weinig zicht hebben op de grasopbrengsten van eigen land”, vertelt Hans Dirksen van Dirksen Management Support (DMS). “Uit gegevens die wij hebben verzameld van honderden melkveebedrijven blijkt dat het verschil in ruwvoeropbrengsten tussen deze bedrijven groot is. En dus ook de efficiëntie van stikstof en fosfaat uit de bodem.”

Met de KringloopWijzer kunnen melkveehouders de grasproductie op bedrijfsniveau berekenen. “De basis voor een goede grasproductie ligt bij de eerste bemesting”, geeft Dirksen aan. “Ik kom regelmatig melkveehouders tegen die percelen verkeerd bemesten in relatie tot wat ze willen bemesten en die geen goede kijk hebben op grasopbrengst”. Terwijl op maat bemesten volgens Dirksen essentieel is. “Zo voorkom je het verlies van mineralen.” Wat de juiste maat is, verschilt per agrariër. Dirksen: “Alles hangt af van wat de koeien nodig hebben aan voer. Dat is je uitgangspunt. Het bepaalt bijvoorbeeld de verhouding drogestof en ruw eiwit die je nastreeft. Ook het aandeel maïs in het rantsoen speelt mee.”

Economische winst

Goed graslandmanagement kan melkveehouders kosten besparen. Wanneer de samenstelling van de kuil niet aansluit bij de behoefte, dan moet dat gecompenseerd worden. Voor een goed economisch resultaat is het wegen van de grasopbrengst essentieel, vindt Dirksen. “Zo krijg je inzicht in wat je voert en of je de opbrengst op termijn omhoog kan brengen.” Ook wijst Dirksen op het belang om als melkveehouder de mineralengehaltes in de mest te kennen. “Anders weet je nog steeds niet wat je precies op het perceel brengt en hoe het gras zich daarop ontwikkelt.”

Evenwichtsbemesting

De melkveehouderijsector wil met de KringloopWijzer evenwichtsbemesting mogelijk maken. “De aanvoer van fosfaat op het land moet dan gelijk zijn aan de afvoer ervan”, legt Dirksen uit. “Als de boer kan aantonen dat de opbrengst van de grond groter is dan de norm, dan zou hij meer mogen bemesten dan de norm.” De huidige gebruiksnorm ligt op 95 kilo fosfaat per hectare grasland. Op dit moment vindt een pilot plaats, waarbij maximaal 150 praktijkbedrijven meer mogen bemesten als de onttrekking hoger is. Dat voor deze pilot ‘pas’ ruim 40 bedrijven een ontheffing hebben ontvangen, laat echter zien dat het niet zo gemakkelijk is om een hogere fosfaatsnorm te realiseren op basis van het gemiddelde van de laatste drie KringloopWijzers.

Bij de pilot gaat het om de totale onttrekking op bedrijfsniveau. Dirksen: “Evenwichtsbemesting is beter haalbaar wanneer boeren ook inzicht hebben in de opbrengstgegevens op perceelsniveau.” Twee jaar geleden nam DMS samen met Bert Philipsen van Wageningen UR de proef op de som met twee praktijkpercelen. “Dat bracht goed in beeld dat tussen percelen op hetzelfde bedrijf veel verschillen zitten. Als je weet op welk perceel de benutting van fosfaat en stikstof achterblijft, dan kun je daar op sturen. Zo verbeter je ook op bedrijfsniveau de efficiëntie van mineralen.”

Praktijkervaring

Dirksen is via Adviesbureau Boerenverstand van Frank Verhoeven betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van de KringloopWijzer. DMS verwerkte afgelopen jaar ruim 560 KringloopWijzers. “Onze kennis uit de praktijk delen we met de ontwikkelaars van de KringloopWijzer, en een ieder die er meer over wil leren”, geeft Dirksen aan. “Want er valt zeker nog veel te leren. De KringloopWijzer geeft hiervoor de aanzet, maar de rest moet je zelf doen.” Hij bedoelt dat de ondernemer zelf aan de slag moet met de uitkomsten om de bedrijfsefficiëntie te verbeteren. En dat begint wat hem betreft bij de grasopbrengst. “Weet

wat er van je land afkomt. Het is de duurste productiefactor en we weten er het minste van af.”

Berekening grasproductie in KringloopWijzer

Michel de Haan, Wageningen UR Livestock Research: “De KringloopWijzer berekent de graslandproductie door de totale hoeveelheid aangekocht ruwvoer en krachtvoer in mindering te brengen op de totale opname door de veestapel. Deze opname is afhankelijk van de mestproductie, de melkproductie en het aantal dieren. Het restant dat overblijft uit deze berekening is ruwvoerproductie van eigen land, inclusief de opname via weidegang. Het programma splitst deze ruwvoerproductie in een deel gras en een deel mais. Verder corrigeert de KringloopWijzer voor verliezen tijdens vervoeding en conservering.

Fosfaat is in alle berekeningen het mineraal waar de KringloopWijzer mee rekent. Fosfaat is namelijk een stabiel mineraal, het vervluchtigt niet, en daarom het meest betrouwbaar. Via verhoudingsgetallen berekent het programma vervolgens hoeveel kilo droge stof, stikstof en kvem met het gras is geoogst.” (bron: Veeteelt)

Dit is een achtergrondartikel vanuit het project Praktijkimplementatie KringloopWijzer. LTO Nederland, NZO, Nevedi en VLB zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor dit project, dat een sectorbrede implementatie van de KringloopWijzer mogelijk moet maken.